

การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต : กรณีศึกษาวงคาราบ้า

A STUDY OF TERM FOR WOMEN IN THE SONGS FOR LIFE :

THE CASE STUDY OF THE CARABAO BAND

ปิยานันธ์ วัชระนุกูล*

Piyapan Vacharanukul

(Received : November 13, 2018, Accepted : January 2, 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต กรณีศึกษาวงคาราบ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ความหมายของคำเรียกผู้หญิง และวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต ของวงคาราบ้า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ คำเรียกผู้หญิงทั้งหมด 23 คำ ที่คัดเลือกจากอัลบั้ม ชุดที่ 1 ถึงชุดที่ 8 ที่วางจำหน่ายในปี พ.ศ.2524 ถึง พ.ศ.2530 จำนวน 80 เพลง สรุปผลการศึกษา ดังนี้ ผลการศึกษาด้านความหมายของคำเรียกผู้หญิง พบคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรงคิดเป็นร้อยละ 52.17 และคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายແงกคิดเป็นร้อยละ 47.83 คำที่ใช้ในการเรียกผู้หญิงคนอื่น ๆ พบมากที่สุดคือร้อยละ 43.48 นอกจากนี้ยังพบว่าคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง เป็นที่รัก และคำเรียกผู้หญิงมีค่า คิดเป็นร้อยละ 4.35 ผลการศึกษาด้านกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต พบกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประเมินคำมากที่สุด โดยพบลักษณะคำไทยประเมินคำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.78 รองลงมาคือกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล โดยพบคำมูลที่เป็นคำไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.73 ส่วนกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่พbn้อยที่สุดคือ กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้าคำ คิดเป็นร้อยละ 4.35

คำสำคัญ : คำเรียกผู้หญิง เพลงเพื่อชีวิต วงคาราบ้า

Abstract

The study of women's terms in songs for life, the Carabao band case study was aimed to analyze the meaning and the creativity structure of the terms of woman appeared in 80 Carabao songs, and to analyze the strategies of creating a woman called in the songs for the life of Carabao. The samples were 23 female vocal selections selected from the first eight to eight albums of the Carabao band

* อาจารย์ประจำสำนักศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพฯ

Instructor of General Education, Siam Technology College, Bangkok.

e-mail : piyapan.vach@gmail.com

released in 1981 to 1987, totally 80 songs. The results of the study were as follows. First, for the meaning of the term used for women, it is found that the explicit meaning is used more than the implicit meaning. The words with the explicit meaning are found 52.17 percent while the implicit meaning is 47.83 percent. Second, the term "woman" means "straight" was accounted for 4.35%. Third, the words used to call other women were mostly found with the percentage of 43.48 while the words used to call younger women, beloved women and valuable women are rarely found with the percentage of 4.35 percent. In accordance with the creativity structure for the terms of woman, the most used structure was compound word method. The compound words created from Thai and Thai word accounted for 34.78 percent. The other structure found used in the songs are morphemes representing 21.73 percent which are created by Thai words. The least known word formation technique was strategies to create words by women repeatedly, called repeating words, with the percentage of 4.35 percent.

Keywords : Words that called women, Song for life, Carabao

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมทางศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นได้ทราบ ในสังคมไทยโบราณแบ่งเพลงไทยออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ลูกทุ่ง ลูกกรุง และเพื่อชีวิต และยังคงใช้มาถึงปัจจุบัน โดยเพลงเพื่อชีวิตเป็นวรรณกรรมเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงชีวิตของคนในสังคม ดังที่ สมหญิง เมืองเม่น (2537) ได้อธิบายถึงวรรณกรรมเพื่อชีวิตไว้ว่า

“วรรณกรรมเป็นงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ มีการกิจสนองความต้องการสื่อประกอบทางสุนทรียะจากผู้สร้างสู่ผู้ชม ถึงแม้ว่าผู้ประพันธ์มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้งานประพันธ์ของตนเป็นภาพสะท้อนโดยตรงของสภาพสังคมและการเมือง แต่วัตถุดิบต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุและเนื้อหาของวรรณกรรมนั้นมีมาจากสังคม ภาพสะท้อนของสังคมจึงปรากฏอยู่ในวรรณกรรม”

วรรณกรรมเพื่อชีวิต เป็นกระบวนการทางวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดศิลปะเพื่อชีวิต เสนอแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะเพื่อชีวิตว่าศิลปะมิใช่เรื่องความดีงามเท่านั้น หากเป็นเรื่องของการฉวยสหท้อนความจริง สร้างสรรค์เพื่อให้ชีวิตที่ดีงาม ศิลปินที่แท้จริงจักต้องฉวยสหท้อนตัวละครทั้งที่อับลักษณ์และดีงามให้ออกมาได้อย่างมีความสำเร็จทัดเทียมกัน

วงดนตรีของคุณราบava นับเป็นอีกกลุ่มศิลปินเพลงเพื่อชีวิตที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดwang หนึ่งในการเพลงไทยว่าสามารถถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตของคนอุบมาได้อย่างเสมอจริงในทุกแง่มุม ของสังคม โดยการใช้ภาษาที่เรียบง่ายและชัดเจน ใช้คำน้อยแต่มีความหมายมาก ทำให้ผู้ฟัง สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเพลงได้ในทันที ตัวอย่างความสำเร็จแรกของวงดนตรีคุณราบava คือ เพลงวนิพัก ที่ทำให้เพลงเพื่อชีวิตกล้ายเป็นกระแสใหญ่อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน กล่าวได้ว่า ความสำเร็จที่วงดนตรีคุณราบava ได้รับนั้นไม่ใช่เรื่องบังเอิญ แต่เป็นเพราะนักดนตรีคุณราบava ทำงานอย่างหนักและต่อเนื่อง โดยการจัดการแสดงดนตรีและนำเสนอแนวคิดผ่านการเริ่งร้อยถ้อยคำให้ เป็นบทเพลงที่สามารถเข้าถึงใจกลุ่มผู้ฟังได้ทั่วทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

ผลงานของคุณราบava เผยแพร่สู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 กระทั่งถึงปี พ.ศ.2559 รวมระยะเวลานานกว่าสามทศวรรษ จำนวนเพลงมากกว่า 1,000 เพลง โดยงานประพันธ์ ของวงดนตรีคุณราบava นักจากจะให้ความบันเทิงตามคุณค่าของดนตรีแล้ว ยังนำเสนอทัศนะส่วนตัวที่ มีต่อชีวิตต่อสังคมและต่อโลกไว้ในหลายแง่มุมที่น่าสนใจ กระทั่นให้เกิดความคิดและอารมณ์ของผู้ฟัง ไปพร้อม ๆ กัน เมื่อนำผลงานเพลงของคุณราบava มาวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม ตามแนวความคิดของผู้ประพันธ์ สามารถแบ่งได้เป็น 13 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเพลงสะท้อนสังคม 2) กลุ่มเพลงปรัชญา 3) กลุ่มเพลงรัก 4) กลุ่มเพลงเพื่อชนชั้นแรงงาน 5) กลุ่มเพลงแสดงนามบุคคล 6) กลุ่มเพลงแสดงมิติทางการเมือง 7) กลุ่ม เพลงที่แสดงเรื่องราวของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ 8) กลุ่มเพลงเพื่อเด็กและเยาวชน 9) กลุ่มเพลงเพื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ 10) กลุ่มเพลงแสดงเอกลักษณ์และตัวตนของวงดนตรี 11) กลุ่มเพลงสังคม อิสระภาพ และเสรีภาพ 12) กลุ่มเพลงเพื่อผู้หญิง และ 13) กลุ่มเพลงแสดง เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ (วาร์ตต์ อินทสระ, 2551)

จากการกลุ่มผลงานเพลงของคุณราบava ข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าผู้ประพันธ์เพลงมีการสรุปคำเพื่อใช้ เรียกผู้หญิงได้แตกต่างกันออกไปในแต่ละบทเพลง คำเรียกผู้หญิงบางคำแสดงให้เห็นลักษณะของหญิง นั้นว่ามีรูปงาม เยาววัย หรือเป็นที่รัก บางคำอาจแสดงถึงลักษณะอุปนิสัยของชายผู้รำพันถึงหญิงนั้น อาทิ

“คิดยอดบ้านนาคิดยอดนวนางที่จากไป อ้ายไม่ขอลาไก จะเดียงกายช่วยเชื้ดไร่เชื้ดนา” จากเพลง ลุขี้เม่า คำว่า “นวนาง” ที่ปรากฏในบทเพลงนั้นเป็นการกล่าวถึงผู้หญิงที่มีผิวงามผุดผ่อง อันเป็นที่รักของชายผู้ที่ยังคงพร้าเพ้อถึงเธอ แม้เรื่องจะได้จากเข้าไปแล้ว

ไม่นานนองยา ชาอุติจะแล้งจะร้อนระอุปานได้อ้ายก็จะทน จะยอมอดเหล้าเอาเงินสะสม จะข่มจิตใจไม่เล่นไ้อโลเชื้อฟีเดินนอง จาก เพลงชาอุต คำว่า “นองยา” ที่ปรากฏในบทเพลงนั้นเป็น การกล่าวถึงนางผู้เป็นที่รักยิ่งของชายหนุ่มที่ยอมอดทนได้ทุกอย่างเพื่อหญิงที่ตนรัก

โดยการเลือกใช้ปรากฏการณ์คำหลากรูปแบบ เช่น คำที่ช่วยทำให้เนื้อเพลงมีสีสันน่าฟัง สอดคล้อง กับที่ ฉัตร บุนนาค, สุวรรณี อุดมผล, และวรรณี พุทธเจริญทอง (2522) กล่าวเกี่ยวกับคำหลากรูปแบบ “เพื่อให้ข้อความที่เราเขียนไม่น่าเบื่อหรือขับขัน เรากล่าวรู้สึกคำหลากรูปแบบ คือไม่ใช่คำที่ไม่สำคัญซักช้าก

ควรรู้จักเปลี่ยนเป็นคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึง หรือเปลี่ยนการลำดับข้อความเพื่อให้ได้ความหมายคงเดิมโดยไม่ต้องใช้คำซ้ำซาก” เพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่มีคำร้องหรือเนื้อเพลงค่อนข้างยาว จึงต้องใช้การหลากหลายคำเพื่อเลี่ยงการกล่าวถึงคำเดิมซ้ำ ๆ ในเพลงเดียวกัน ดังคำที่มีความหมายว่า ผู้หญิง อาจใช้คำว่า แก้วตา ขวัญใจ นวนอง เป็นต้น นั่นก็เพื่อเน้นความหมายความรู้สึกให้หนักแน่น ขัดเจน โดยไม่ให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อต้องกล่าวถึงคำที่มีความหมายเดียวกันหลายครั้งในบทเพลงนั้น ๆ

อนึ่ง คำเรียกผู้หญิงยังแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการสร้างคำที่ต่างกันออกไป อาทิ คำว่า “นวนอง” เกิดจากการประสมกันระหว่างคำไทยกับคำเขมร ส่วนคำว่า “น้องยา” เกิดจากการนำคำไทย 2 คำ มาประสมกัน ซึ่งกลวิธีในการสร้างคำนี้จะแสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ภาษาเพื่อให้มีคำที่สามารถนำมาใช้สื่อสารได้เพิ่มมากขึ้น นับเป็นอัจฉริยภาพในการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์เพลง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบผู้ศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความหมายและกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิง โดยจะเก็บข้อมูลที่ปรากฏเฉพาะในเพลงเพื่อชีวิตของวงการบ้าว เนื่องจากนักประพันธ์เพลงและสมาชิกในวงดนตรีカラ渥บ้าทุกคนนั้น เป็นผู้ชาย จึงน่าจะมีการสรุคคำเพื่อนำมาใช้เรียกผู้หญิงได้แตกต่างกันออกไปอย่างสร้างสรรค์ ผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงลักษณะทางความหมายของคำที่ใช้เรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต และทราบกลวิธีการสร้างคำนี้ใช้เรียกผู้หญิงในบทเพลงเพื่อชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต
- เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต

วิธีการวิจัย

1. ผู้วิจัยสำรวจและตรวจสอบจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความหมายของคำ กลวิธีการสร้างคำ จากนั้นจึงประมวลความรู้ทั้งหมดเพื่อนำมาสร้างเกณฑ์วิเคราะห์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1) เกณฑ์วิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิง ประมวลมาจากแนวคิดที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “คำเรียกผู้หญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา” (ปริศนา พิมดี, 2547) ซึ่งผลการวิจัย พบ คำเรียกผู้หญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยาที่มีความหมายแฝงทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ คำเรียกผู้หญิง ที่หมายถึงผู้มีความงาม หญิงผู้มีค่า หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์ หญิงผู้มีความสดชื่นดังดอกไม้ หญิงผู้ เป็นที่รัก และหญิงผู้มีมายศ และการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งของ สรุพล สมบัติเจริญ” (กนกวรรณ ศรีบุญธรรม, 2557) ซึ่งผลการวิจัยพบคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง และคำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ ส่วนคำ

เรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่ง แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีความงาม คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีความอ่อนเยาว์ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้เป็นที่รัก คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่า ผู้มีความสดชื่นดังดอกไม้ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีค่า และคำอื่น ๆ ที่มีความหมายแห่งน้ำมาใช้เป็นคำเรียกผู้หญิง

สรุปเกณฑ์การวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิง ได้เป็น 2 ประเภท คือ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง และคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง แสดงรายละเอียดดังนี้

1.1) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง หมายถึง คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายประจํารูปศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) คำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง
(2) คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ

1.2) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่ง หมายถึง คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายอื่นนอกจากความหมายตรง มีมูลเหตุเกิดจากทัศนคติหรือประสบการณ์ของผู้พูด แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- (1) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีความงาม
- (2) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีความอ่อนเยาว์
- (3) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้เป็นที่รัก
- (4) คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแห่งว่าผู้มีค่า
- (5) คำอื่น ๆ ที่มีความหมายแห่งนำมาใช้เป็นคำเรียกผู้หญิง

กำชัย ทองหล่อ (2550) ให้ความหมายของคำมูล สรุปได้ว่า “คำมูล คือ คำคำเดียว จะมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ เช่น ก้า เป็นคำเดียวพยางค์เดียว ก้าแฟ เป็นคำเดียว 2 พยางค์ การะเกด เป็นคำเดียว 3 พยางค์ เป็นต้น”

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2545) อธิบายความรู้เกี่ยวกับคำมูลไว้ว่า “คำที่เราตั้งขึ้นเฉพาะคำเดียว ๆ จะเป็นคำที่มาจากภาษาไทยก็ได้หรือเป็นคำที่ตั้งขึ้นใหม่ในภาษาไทยเฉพาะคำหนึ่ง ๆ ก็ได้เรียกว่า คำมูล”

จากความรู้เรื่องคำมูลข้างต้น สรุปได้ว่า คำมูล คือ คำคำเดียว จะมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ และความหมายของคำเดียวไม่ได้จำกัดเฉพาะภาษาไทยเท่านั้น ยังหมายถึงภาษาต่างประเทศอีกด้วย อาจเป็นคำยืมภาษาเขมร ภาษาบาลี-สันสกฤต เป็นต้น

กำชัย ทองหล่อ (2550) ให้คำจำกัดความของคำประสมไว้ว่า “คำประสม เกิดจากคำมูล ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปรวมกัน และกิมมิคความหมายขึ้นอีกอย่างหนึ่ง หรือมีความหมายคงเดิม แต่เน้นความหมาย

ให้กระชับขึ้น หรือกำหนดความหมายให้อยู่ในกรอบจำกัด” นอกจากนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมว่าคำมูลที่นำมาร่วมกันเป็นคำประสม จะใช้คำภาษาเดียวกันหรือต่างภาษาประสมกันก็ได้ คือ

ไทย + ไทย,	ไทย + สันสกฤต,	บาลี + บาลี,
ไทย + เขมร,	บาลี + เขมร,	สันสกฤต + สันสกฤต,
ไทย + บาลี,	บาลี + สันสกฤต ฯลฯ ก็ได้	

จากความรู้เรื่องคำประสมข้างต้น สรุปได้ว่า คำประสม คือ คำที่เกิดจากการนำคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน เกิดคำใหม่ มีความหมายคงเดิม หรือมีความหมายเชิงอุปมาอุปมาส คำมูลที่นำมาประสมกัน อาจเป็นคำที่มาจากภาษาเดียวกัน ก็ได้ อาจเป็นคำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำที่มาจากภาษาอื่น หรือเป็นคำที่มาจากภาษาอื่นทั้งหมด

สุทธิวงศ์ พงศ์เพบูลย์ (2531) กล่าวถึงคำซ้อน สรุปได้ดังนี้ “คำซ้อน เป็นการประสมอีกแบบหนึ่ง คือ นำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาคู่กัน ซึ่งการสร้างคำซ้อนนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเน้นความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เสื่อสาด ใหม่เอี่ยม ละเอียดลือ ทำให้เกิดความหมายใหม่ในเชิงอุปมาอุปมาส เช่น ตัดสิน เปิกบาน เกี่ยวข้อง”

สรุปเกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงได้เป็น 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ และกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีซ้อนคำ แสดงรายละเอียดดังนี้

2.1) กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล

คำมูล คือ คำคำเดียว จะมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ และความหมายของคำมูลไม่ได้จำกัดเฉพาะภาษาไทยเท่านั้น ยังหมายถึงภาษาต่างประเทศอีน ๆ ด้วย อาจเป็นคำยืมภาษาเขมร ภาษาบาลี-สันสกฤต เป็นต้น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- (1) คำมูลที่เป็นคำไทย
- (2) คำมูลที่มาจากภาษาบาลี
- (3) คำมูลที่มาจากภาษาสันสกฤต
- (4) คำมูลที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
- (5) คำมูลที่มาจากภาษาเขมร

2.2) กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ

คำประสม คือ คำที่เกิดจากการนำคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน เกิดคำใหม่ มีความหมายคงเดิม หรือมีความหมายเชิงอุปมาอุปมาส คำมูลที่นำมาประสมกัน อาจเป็นคำที่มาจากภาษาเดียวกัน ก็ได้ อาจเป็นคำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำที่มาจากภาษาอื่น หรือเป็นคำที่มาจากภาษาอื่นทั้งหมด แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- (1) คำไทยประสมคำไทย
- (2) คำไทยประสมคำบาลี
- (3) คำไทยประสมคำสันสกฤต
- (4) คำไทยประสมคำบาลี-สันสกฤต
- (5) คำไทยประสมคำเขมร

2.3) กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้อนคำ

คำช้อน คือคำที่เกิดจากคำมูล 2 คำขึ้นไปซึ่งมีความหมายเหมือนกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกันหรือมีความหมายต่างกัน まるรวมกันทำให้เกิดคำใหม่ที่คงค้างความหมายเดิม โดยคำที่นำมาช้อนกันนั้น อาจเป็นคำไทยช้อนกับคำไทย คำไทยช้อนกับคำต่างประเทศ หรือคำต่างประเทศช้อนกับคำต่างประเทศก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- (1) คำช้อนเพื่อความหมาย
- (2) คำช้อนเพื่อเสียง

2. ผู้วิจัยรวบรวมบทเพลงเพื่อชีวิตจากอัลบัมของวงカラบาวที่วางจำหน่ายในปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2530 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่วงดนตรีカラบาวกำลังได้รับความนิยมจากสังคมไทย โดยมีรายชื่อเพลงทั้งหมด 80 เพลง

3. ผู้วิจัยกำหนดที่จะศึกษาคำเรียกผู้หญิงทุกคำที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิตของวงカラบาว จำนวน 80 เพลงที่ได้คัดเลือกมา พบคำเรียกผู้หญิงมีจำนวน 23 คำที่ปรากฏช้ากันจะไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล จึงใช้ 23 คำ เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่

4. สรุปผล และนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive study) และหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ดังสูตรต่อไปนี้

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ	
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด	

ผลการวิจัย

การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของวงカラบาว ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต และผลการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต

การวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิตของวงการบ่าวพบว่าความหมายของคำเรียกผู้หญิงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง หมายถึง คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายประจำสิ่งที่ได้ถูกบัญญัติไว้ในพจนานุกรมและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ซึ่งคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรงที่พบในเพลงเพื่อชีวิตนี้ ผู้ประพันธ์เพลงสรุคามาใช้อ่าย่างตรงตัวเพื่อให้ผู้ฟังเพลงเข้าใจได้ทันทีว่า หมายถึง เพศผู้หญิง พบทั้งหมด 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 52.17 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง และคำเรียกผู้หญิงอื่นๆ แสดงรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และค่าร้อยละของคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง

ประเภทของคำเรียกผู้หญิง	คำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
1.1 คำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง	เอ อ น้อง	2	8.69
1.2 คำเรียกผู้หญิงอื่นๆ	เด็กหญิง ลูกสาว สาว ๆ สตรี เมีย แม่ แม่บ้าน นาง น้องนาง ยาย	10	43.48
รวม		12	52.17

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าประเภทของคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรงที่พบมากที่สุด คือ คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ รองลงมาคือคำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 43.48 และร้อยละ 8.69 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมดตามลำดับ แสดงตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 จาก เพลงหนุ่มสุพรรณ

“สมมุติว่ามีนีน สาว ๆ มนีกเห็นใจนี้ เวลาไปไหนมาไหนก็ให้เรอพูดว่าเราก็มา”

คำว่า สาว หมายถึง หญิงมีวัยต่อจากรุ่นชั้นไป มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป (เปลือง ณ นคร, 2549) ส่วนคำว่า สาว ๆ ก็มีความหมายทำนองเดียวกัน เป็นการนำคำว่า สาว มาใช้ในลักษณะของคำชี้ ดังนั้น คำว่า “สาว ๆ” ในบทเพลงข้างต้นจึงเป็นคำที่นำไปใช้เรียกผู้หญิงที่มีอายุยังไม่มากนัก

ตัวอย่างที่ 2 จากเพลงหนุ่มสุพรรณ

“วันเด็กให้เด็กเดินตามใคร แม่ตั้งวงไฟ พ่อตั้งวงเหล้า ชอกกันเหมือนมวยตู้วันเสาร์ ตีศอกโนน เข่า เอาให้ตายให้ตาย”

คำว่า แม่ หมายถึง หญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูลูก คำที่ลูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูตน คำที่ผู้ใหญ่เรียกผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าด้วยความสนใจหรือรักใคร่ เป็นต้นว่า แม่นั่น แม่นี่ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ดังนั้น คำว่า “แม่” ในบทเพลงข้างต้นหมายถึง ผู้หญิงที่มีสามีและลูกแล้ว แต่ไม่ได้ทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก

ตัวอย่างที่ 3 จาก เพลงดอกจัน

“ท้องทุ่งนานนี้ขาดน้ำ น้องนานหืนบ้างเข้าสู่เมืองกรุงสวรรค์ ทิ้งทุ่งนาเปลี่ยนร่างลงกลางคัน มุ่งไปด้วยจิตไฟฝัน หาเงินงานเลี้ยงกาย”

คำว่า นาง หมายถึง คำประกอบหน้าคำเพื่อแสดงว่าเป็นเพศหญิง เช่น นางฟ้า นางบำเรอ นางละคร นางพระกำนัล คำแทนชื่อหญิง เช่น นางกีรติยพวงมาลัย เป็นต้น คำว่า “นาง” อ่านว่า “เนียง” เป็นคำยืมจากภาษาเขมร (ราชบันทิตยสถาน, 2554) ส่วนคำว่า น้องนาง ก็มีความหมาย ทำนองเดียวกัน ดังนั้น คำว่า “นาง” ในบทเพลงข้างต้นจึงหมายถึง ผู้หญิงคนหนึ่งที่หนีชายคนรักและ ถินฐานบ้านเกิดไปอยู่ในเมืองกรุงเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพ

2. คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง หมายถึง คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายรองจากความหมาย ตรง เกิดจากทัศนคติหรือประสบการณ์ของผู้พูด ซึ่งคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝงที่พบในเพลงเพื่อ ชีวิตนี้ พบทั้งหมด 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 47.83 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ คำเรียกผู้หญิงผู้มีความงาม คำเรียกผู้หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์ คำเรียกผู้หญิงผู้เป็นที่รัก คำเรียก ผู้หญิงผู้มีค่า และคำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความถี่และค่าร้อยละของคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง

ประเภทของคำเรียกผู้หญิง	คำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
2.1 คำเรียกผู้หญิงผู้มีความงาม	นวลนา เนื้อนวล น้องนางเนื้อนิม	3	13.04
2.2 คำเรียกผู้หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์	สาวน้อย	1	4.35
2.3 คำเรียกผู้หญิงผู้เป็นที่รัก	น้องยา	1	4.35
2.4 คำเรียกผู้หญิงผู้มีค่า	น้องแก้ว	1	4.35
2.5 คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ	น้องนา น้องนางบ้านนา แม่น้องนางบ้านนา แม่นูลชุ่นโคลน นางงามตุ้กระจก	5	21.74
รวม		11	47.83

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าประเภทของคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝงที่พบมากที่สุด คือ คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ รองลงมาคือคำเรียกผู้หญิงผู้มีความงาม คิดเป็นร้อยละ 21.74 และร้อยละ 13.04 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมดตามลำดับ แสดงตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 จากเพลงลุงเขี้ยวมา

“บ้าไปใส่ศรีแพรเนื้อนวลของพี่ ข้าวกล้าคงดีปืนมีน้ำทำนา สองมืออ้าย หัวใจยังปราบนา ด้วยศรัทธาจากหนุ่มน่าลุ่มแม่น้ำนูล”

คำว่า นวลเนื้อ เกิดจากการประสมคำ “เนื้อ” กับคำ “นวล” เมื่อพิจารณาตามความหมายของคำเรียกผู้หญิง นวลเนื้อ หมายถึงหญิงผู้มีผิวภายนอกงามผุดผ่อง ดังนั้น คำว่า “นวลเนื้อ” ในบทเพลงข้างต้นจึงหมายถึง ผู้หญิงที่มีผิวภายนอกงามอันเป็นที่รักของชายหนุ่มในบทเพลง

ตัวอย่างที่ 5 จาก เพลงชาอุดร

“ไม่นานน้องยา ชาอุดิจะเลংจะร้อนระอุปานได้อ้ายก็จะทน จะยอมอดเหล้าอาเจินสะสม จะข่มจิตใจไม่เล่นไฮโลเชือพี่ถีดินนอง”

คำว่า น้องยา เกิดจากการประกอบคำ “น้อง” กับคำ “ยา” ซึ่งกร่อนมาจากการคำว่า “ยาใจ” หมายถึง เป็นที่ชื่นใจ เมื่อนำมาใช้เป็นคำเรียกผู้หญิง จึงหมายถึงผู้หญิงซึ่งเป็นที่รัก ทำให้ชื่นใจ พึงใจ เวลาพบเห็นหรืออยู่ใกล้ ดังนั้น คำว่า “น้องยา” ในบทเพลงข้างต้นหมายถึงนางผู้เป็นที่รักยิ่งของชายหนุ่มที่ยอมอดทนได้ทุกอย่างเพื่อหญิงที่ตนรัก

ตัวอย่างที่ 6 จาก เพลงหนุ่มสุพรรณ

“แต่นี้ต่อไป เห็นที่จะไม่เห็นอแล้ว เมื่อมีน้องแก้วคอยสอนให้เจรจา”

คำว่า น้องแก้ว เกิดจากการประสมคำ “น้อง” กับคำ “แก้ว” ซึ่งหมายถึงสิ่งนั้นมีค่ามาก เป็นที่รัก หรือดีเยี่ยม เช่น นางแก้ว ซางแก้ว ลูกแก้ว เมื่อพิจารณาจากความหมายดังกล่าวจะเห็นว่า คำ “แก้ว” ให้ความหมายถึงสิ่งที่มีค่ามากที่สุด ดังนั้น คำว่า “แก้ว” ในคำเรียกผู้หญิงจึงหมายถึงหญิงผู้ได้รับการยกย่องจากชายผู้เป็นคนรักของตนว่าเป็นหญิงผู้ซึ่งมีค่าดังแก้ว

จากผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาว ข้างต้น พบคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด 23 คำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง และคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความถี่และค่าร้อยละของประเภททางความหมายของคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต

ประเภททางความหมายของคำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ	
1. คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง	1.1 คำสรรพนามที่นำมาใช้เรียกผู้หญิง	2	8.69
2. คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง	1.2 คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ	10	43.48
	2.1 คำเรียกผู้หญิงผู้มีความงาม	3	13.04
	2.2 คำเรียกผู้หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์	1	4.35
	2.3 คำเรียกผู้หญิงผู้เป็นที่รัก	1	4.35
	2.4 คำเรียกผู้หญิงผู้มีค่า	1	4.35
	2.5 คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ	5	21.74
รวม		23 100	

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ประพันธ์เพลงเพื่อชีวิตนิยมสรรคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรงมาใช้มากกว่าคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝง โดยคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง คิดเป็นร้อยละ 52.17

ส่วนคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายແໜ່ງ คิดเป็นร้อยละ 47.83 คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง ประเภทที่พบมากที่สุด คือ คำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 43.48 ส่วนประเภททางความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่พบน้อยที่สุด มี 3 ประเภทเท่ากัน คือ คำเรียกผู้หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์ คำเรียกผู้หญิงผู้เป็นที่รัก และคำเรียกผู้หญิงผู้มีค่า คิดเป็นร้อยละ 4.35

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต

การวิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิง ที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิตของวงการบวจจำนวนทั้งสิ้น 23 คำ วิเคราะห์ตามเกณฑ์การสร้างคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด 3 กลวิธี ดังนี้

1. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล

คำมูล คือ คำคำเดี่ยว จะมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ และความหมายของคำมูลไม่ได้จำกัดเฉพาะภาษาไทยเท่านั้น ยังหมายถึงภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ด้วย อาจเป็นคำยืมภาษาเขมรภาษาบาลี-สันสกฤต เป็นต้น ผลการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล

กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล	คำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
(1) คำมูลที่เป็นคำไทย	ເຮືອ ນ້ອງ ເມື່ອ ແມ່ ຍາຍ	5	21.73
(2) คำมูลที่มาจากภาษาบาลี	-	0	0
(3) คำมูลที่มาจากภาษาสันสกฤต	ສຕຣີ	1	4.35
(4) คำมูลที่มาจากภาษาบาลี -	-	0	0
สันสกฤต			
(5) คำมูลที่มาจากภาษาเขมร	ນາງ	1	4.35
รวม		7	30.43

จากการทั้ง 4 คำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของวงการบวจ พบกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูลทั้งหมด 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.43 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด แบ่งออกเป็นคำมูลจากภาษาต่าง ๆ ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ได้ 5 ประเภท ได้แก่ คำมูลที่เป็นคำไทย คำมูลที่มาจากภาษาบาลี คำมูลที่มาจากภาษาสันสกฤต คำมูลที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต และคำมูลที่มาจากภาษาเขมร สรุปได้ว่ากลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูลที่พบมากที่สุด ได้แก่ คำมูลที่เป็นคำไทย รองลงมาคือคำมูลที่มาจากภาษาสันสกฤตและภาษาเขมร คิดเป็นร้อยละ 21.73 และร้อยละ 4.35 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมดตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) คำมูลที่เป็นคำไทย พบทั้งหมด 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.73 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด ได้แก่คำว่า ເຮືອ ນ້ອງ ເມື່ອ ແມ່ ແລະ ນາງ
- (2) คำมูลที่มาจากภาษาบาลี ໄ່ເພີບ

(3) คำมูลที่มารากภาษาสันสกฤต พบทั้งหมด 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.35 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด ได้แก่คำว่า สตรี ซึ่งเดิมที่เป็นภาษาสันสกฤต ว่า สตรี นำมาเป็นคำมูลที่ใช้ในภาษาไทย ว่า สตรี เช่นกัน

(4) คำมูลที่มารากภาษาบาลี-สันสกฤต ไม่พบ

(5) คำมูลที่มารากภาษาเขมร พบทั้งหมด 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.35 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด ได้แก่คำว่า นาง ซึ่งคำเดิมที่เป็นภาษาเขมร ว่า นาง นำมาเป็นคำมูลที่ใช้ในภาษาไทย ว่า นาง เช่นกัน

2. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ

คำประสม คือ คำที่เกิดจากการนำคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน เกิดคำใหม่ มีความหมายคงเดียวความหมายเดิม หรือมีความหมายเชิงอุปมาอุปมาภิ คำมูลที่นำมาประสมกัน อาจเป็นคำที่มารากภาษาใดก็ได้ อาจเป็นคำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำที่มารากภาษาอื่น หรือ เป็นคำที่มารากภาษาอื่นทั้งหมด ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ

กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ	คำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
(1) คำไทยประสมคำไทย	เด็กหญิง ลูกสาว แม่บ้าน เนื้อนวล สาว น้อย น้องยา น้องแก้ว น้องนา	8	34.78
(2) คำไทยประสมคำบาลี	แม่บุญคงคลน	1	4.35
(3) คำไทยประสมคำสันสกฤต	-	0	0
(4) คำไทยประสมคำบาลี-สันสกฤต	-	0	0
(5) คำไทยประสมคำเขมร	(5.1) คำไทย 1 คำประสม กับคำเขมร 1 คำ (5.2) คำไทย 3 คำ ประสมคำเขมร 1 คำ (5.3) คำไทย 4 คำ ประสมคำเขมร 1 คำ	2 3 1	8.70 13.04 4.35
รวม		15	65.22

จากตารางที่ 5 คำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของชาวบ้าน พบกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำทั้งหมด 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 65.22 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด แบ่งตามเกณฑ์การวิเคราะห์ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ คำไทยประสมคำไทย คำไทยประสมคำบาลี คำไทยประสมคำสันสกฤต คำไทยประสมคำบาลี-สันสกฤต และคำไทยประสมคำเขมร

สรุปได้ว่ากลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำที่พบมากที่สุด ได้แก่ คำไทยประสมคำไทย รองลงมาคือคำไทยประสมคำเขมร คิดเป็นร้อยละ 34.78 และร้อยละ 26.09 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมดตามลำดับ โดยพบเพียงลักษณะเดียวคือคำไทย 2 คำประสมกัน ดังนี้

(1) คำไทยประสมคำไทย พบทั้งหมด 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 34.78 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด เป็นคำไทย 2 คำประสมกัน พบทั้งหมด 8 คำ ได้แก่คำว่า เด็กหญิง ลูกสาว แม่บ้าน เนื้อนวล สาวน้อย น้องยา น้องแก้ว และน้องนา แสดงรายละเอียดดังนี้

คำมูล	คำมูล	คำประสม
เด็ก	+	หญิง
ลูก	+	สาว
แม่	+	บ้าน
เนื้อ	+	นวล
สาว	+	น้อย
น้อง	+	ยา
น้อง	+	แก้ว
น้อง	+	นา

(2) คำไทยประสมคำบาลี พบทั้งหมด 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.35 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด พบที่เพียงลักษณะเดียวคือคำไทย 3 คำประสมคำบาลี 1 คำ ได้แก่คำว่าแม่ mül xün kölon แสดงรายละเอียดดังนี้

คำมูล	คำมูล	คำมูล	คำมูล	คำมูล	คำประสม
แม่ (ท.)	+	mül (บ. mül)	+	xün (ท.)	= แม่ mül xün kölon

(3) คำไทยประสมคำสันสกฤต ไม่พบ
(4) คำไทยประสมคำบาลี-สันสกฤต ไม่พบ
(5) คำไทยประสมคำเขมร พบทั้งหมด 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.09 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

(5.1) คำไทย 1 คำประสมกับคำเขมร 1 คำ พบทั้งหมด 2 คำ ได้แก่คำว่า น้องนาง และนวนาง แสดงรายละเอียดดังนี้

คำมูล คำมูล คำประสม

น้อง (ท.) + นาง (ข. นาง) = น้องนาง

นวล (ท.) + นาง (ข. นาง) = นวลนาง

(5.2) คำไทย 3 คำประสมกับคำเขมร 1 คำ พบทั้งหมด 3 คำ ได้แก่คำว่า น้อง นางเนื้อนิม น้องนางบ้านนา นางงามตุ้กระจก แสดงรายละเอียดดังนี้

คำมูล คำมูล คำมูล คำมูล คำประสม

น้อง (ท.) + น้ำ (ข. น้ำ) + เนื้อ (ท.) + นิม (ท.) = น้องนางเนื้อนิม

น้อง (ท.) + น้ำ (ข. น้ำ) + บ้าน (ท.) + นา (ท.) = น้องนางบ้านนา

นาง (ข. นาง) + งาม (ท.) + ตุ้ (ท.) + กระจก (ท.) = นางงามตุ้กระจก

(5.3) คำไทย 4 คำประสมกับคำเขมร 1 คำ พบทั้งหมด 1 คำ ได้แก่คำว่า แม่น้องนางบ้านนา แสดงรายละเอียดดังนี้

คำมูล คำมูล คำมูล คำมูล คำมูล คำประสม

แม่ (ท.) + น้อง (ท.) + น้ำ (ข. น้ำ) + บ้าน (ท.) + นา (ท.) = แม่น้องนางบ้านนา

3. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้ำคำ

คำช้ำ คือคำที่เกิดจากคำมูลซึ่งเป็นคำ ๆ เดียวกันนำมาซ้อนกัน โดยใช้เครื่องหมายไม้ยมกแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น

คำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบ瓦 พบทวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้ำคำทั้งหมด 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.45 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมดได้แก่คำว่า สาว ๆ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้ำคำ

กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้ำคำ	คำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
1. คำช้ำ	สาว ๆ	1	4.35
รวม		1	4.35

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่ากลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีช้ำคำ พบที่ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.45 ของคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด

ตารางที่ 7 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต

กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิง	ความถี่	ร้อยละ
1. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล		
1.1 คำมูลที่เป็นคำไทย	5	21.73
1.2 คำมูลที่มาจากการภาษาบาลี	0	0
1.3 คำมูลที่มาจากการภาษาสันสกฤต	1	4.35
1.4 คำมูลที่มาจากการภาษาบาลี-สันสกฤต	0	0
1.5 คำมูลที่มาจากการภาษาเขมร	1	4.35
2. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำ		
2.1 คำไทยประสมคำไทย	8	34.78
2.2 คำไทยประสมคำบาลี	1	4.35
2.3 คำไทยประสมคำสันสกฤต	0	0
2.4 คำไทยประสมคำบาลี-สันสกฤต	0	0
2.5 คำไทยประสมคำเขมร	6	26.09
3. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีซ่อนคำ		
3.1 คำซ่อนเพื่อความหมาย	0	0
3.2 คำซ่อนเพื่อเสียง	0	0
4. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีเข้าคำ		
4.1 คำชา	1	4.35
รวม	23	100

จากการที่ 7 พบร่วมกับการพัฒนาเพลงเพื่อชีวิตนิยมสร้างคำเรียกผู้หญิง โดยวิธีประสมคำมากที่สุด ซึ่งพบคำไทยประสมคำไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.78 รองลงมาคือ กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยใช้คำมูล ซึ่งพบคำมูลที่เป็นคำไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.73 ส่วนกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงที่พับน้อยที่สุด คือ กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีเข้าคำ คิดเป็นร้อยละ 4.35 และกลวิธีการสร้างคำที่ไม่พับ คือ กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีซ่อนคำ

การอภิปรายผลและสรุป

1. ความหมายของคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง มีมากกว่าคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝงจำนวนไม่น่าจะนับ อาจเนื่องมาจากผู้ประพันธ์เพลงเพื่อชีวิตต้องการสื่อความหมายกับผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา หรืออีกนัยหนึ่งคือต้องการประสมคำเพื่อให้มีความสละสละใน การใช้ภาษา หรือการออกเสียง เพื่อความไพเราะในการขับร้องบทเพลง และให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้น เช่น เด็กหญิง ลูกสาว สาว ๆ สตรี เมีย แม่ แม่บ้าน นาง น้องนาง ฯลฯ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา พิมดี (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คำเรียกผู้หญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา” ผลการศึกษา พบรคำที่ใช้เรียกผู้หญิงที่มี

ความหมายแฝง มากกว่าคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายตรง โดยพบคำเรียกผู้หญิงผู้ที่มีความงาม จำนวนมากที่สุด คือ 86 คำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกวีในสมัยอยุธยานั้นนิยมแต่งคำประพันธ์ในลักษณะของอุปมาโวหาร จึงทำให้ในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยาเกิดคำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายแฝงเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้อ่านตีความต่อ เป็นการสร้างอรรถรสในการอ่านคำประพันธ์

อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ หากสังเกตจากประเกทยอยในประเพททางความหมายของคำเรียกผู้หญิง จะพบกลุ่มคำเรียกผู้หญิงอื่น ๆ เป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งคำกลุ่มนี้เรียกว่าคำหลัก มีความหมายเป็นไปในทำนองเดียวกันว่าหมายถึงผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าในสังคมไทยมีคำที่ใช้เรียกผู้หญิงอยู่เป็นจำนวนมาก พอที่จะสรุปได้ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีความสำคัญในสังคม ดังที่งานวิจัยของนวารณ พันธุเมธ (2553) ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ว่า “มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าในภาษาหนึ่ง ๆ มีคำเกี่ยวกับสิ่งใดมาก ก็แสดงว่าสิ่งนั้นสำคัญ ในภาษาไทยมีคำใช้เรียกผู้หญิงเป็นอันมาก ทั้งที่เป็นคำของเราร่องและทั้งที่ขอยืมมาจากภาษาอื่น ถ้าถือตามข้อสังเกตข้างต้นก็น่าจะถือได้ว่าผู้หญิงนั้นสำคัญมิใช่น้อย”

2. กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบ瓦 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า กลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำนั้นพบมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีบุญธรรม (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งของ สุรพล สมบัติเจริญ” ที่พบกลวิธีการสร้างคำเรียกผู้หญิงโดยวิธีประสมคำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ประพันธ์เพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบ瓦 มีความสามารถทั้งในการสรรค์และการสร้างคำมาใช้เรียกผู้หญิงในบทเพลงเป็นอย่างมาก เห็นได้ว่าคำประสมส่วนใหญ่มากเกิดจากคำไทยประสมกับคำไทย อาจเป็นเพราะเนื้อหาในเพลงเพื่อชีวิตต้องเน้นคำที่สื่อความหมายง่ายและชัดเจน เพื่อที่จะเข้าถึงผู้ฟังได้ทุกชนชั้น ทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะผู้ฟังระดับรากหญ้า ดังนั้น คำเรียกผู้หญิงที่สร้างขึ้นจากคำไทยจึงเหมาะสมที่สุด ที่จะนำมาใช้ในบทเพลงชีวิต เพราะเป็นคำที่ว่าไปที่คนไทยเข้าใจความหมายได้ดี

อย่างไรก็ตาม ยังพบคำภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้สร้างเป็นคำเรียกผู้หญิงด้วย แสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถในการปรับเปลี่ยนคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ให้เป็นคำเรียกผู้หญิงของผู้ประพันธ์เพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบ瓦 โดยคำยืมภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้ส่วนใหญ่นั้นเป็นคำที่คนไทยคุ้นเคยอยู่แล้ว

3. ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบ瓦 ทั้งหมด 80 เพลง พบคำเรียกผู้หญิงทั้งหมด 23 คำ เป็นจำนวนที่มีไม่มาก หากเปรียบเทียบกับ ประเพทเพลงลูกทุ่ง ในงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีบุญธรรม (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งของ สุรพล สมบัติเจริญ” ซึ่งพบคำเรียกผู้หญิงจำนวน 85 คำ จากเพลงที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 50 เพลง ทำให้เห็นว่า เพลงลูกทุ่งของสุรพล สมบัติเจริญ จะมีลักษณะเนื้อหาในการเกี่ยวพาราสี จึงทำให้มีคำเรียกผู้หญิงปรากฏเป็นจำนวนมากในลักษณะที่หลากหลาย เช่น โฉมยง

โฉมตรู โฉมฉิน แม่คุณทูนหัว นางราม จอมขวัญ ยอดรัก เนื้อเย็น รามวัย กานดา นิรมล นารี ยุพิน ช่อราตรี ยอดหญิง ขวัญใจ ขวัญตา ดวงใจ นางเยาว์ รามเชย แจ่มจันทร์ แม่เนื้อหอม ฯลฯ ส่วนใน เพลงเพื่อชีวิตของวราบาราจะมีคำเรียกผู้หญิงเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากเนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิต มักจะสะท้อนสภาพสังคม ความเป็นอยู่ของคนในชนชั้นกลางถึงชั้นราษฎร์ เช่น เพลงวนิพก ลุงชี้เม้า กัญชา จับกัง มหาลัย คนจนผู้ยิ่งใหญ่ ฯลฯ

อนึ่ง การวิเคราะห์คำเรียกผู้หญิงในเพลงเพื่อชีวิต ยังสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะที่ผู้ประพันธ์ เพลงมีต่อผู้หญิงในฐานะตัวแทนของผู้ชายที่มองผู้หญิงในลักษณะต่าง ๆ อีกด้วย อันจะช่วยให้ผู้ฟัง เพลง ได้มองเห็นภาพของผู้หญิงในสังคมไทยที่ถ่ายทอดผ่านทางภาษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ศรีบุญธรรม. (2557). การศึกษาคำเรียกผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งของ สุรพล สมบัติเจริญ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

กำชัย ทองหล่อ. (2550). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ออมการพิมพ์.

ฉัตร บุนนาค, สุวรรณี อุดมผล, และวรรณี พุทธเจริญทอง. (2522). ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิต ประจำวันและธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ประกายพรีก.

นววรรณ พันธุเมธ. (2553). ไวยากรณ์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปริศนา พิมดี. (2547). คำเรียกผู้หญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

เปลือง ณ นคร. (2544). พจนานุกรมภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พระยาอุปกิตศิลปสาร. (2545). หลักภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.

วรัตน์ อินทสาร. (2551). วิเคราะห์การออกแบบปกเทปและชีดีของวงดนตรีคุณราบ瓦. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สมหญิง เมืองแม่น. (2537). คุณค่าทางวรรณคดีในบทเพลงของพงษ์เทพ กระตูนชำนาญ. (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

สุทธิวงศ์ พงศ์เพบูลย์. (2531). หลักภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.